
Fra: Mette Aasgaard <Mette.Aasgaard@jeloykirke.no>
Sendt: 3. juni 2015 14:39
Til: KR-Postmottak
Emne: Veivalg - Høringssvar fra Jeløy menighet

Veivalg for fremtidig kirkeordning

HØRINGSSVAR fra Jeløy menighet

Kontaktperson: Sokneprest Bjørn Tore Pettersen

Innledning om at vi mener fremtidig kirkeordning for Dnk som en folkekirke i Norge må tilpasses både de planlagte kommunesammenslåingene mht størrelse og organisering av fremtidig samarbeidsråd/fellesråd.

Veivalgene før dette og finansieringsspørsmålet er avgjort bør vurderes ut ifra hvordan dagens menighetsliv kan organiseres og videreføres mest mulig hensiktsmessig.

Høringsspørsmålene

- 1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?**

Svar: **JA**

IRIS-rapporten (2014/054) «Samstyring i ubalanse» viser at ved etablering av Fellesråd har soknet tapt både mht til økonomi, personalressurser og styring. Soknet, som det viktigste organet i kirken, bør derfor styrkes i en ny fordeling av myndighet og ansvar. All organisering av kirken må ha som mål å tilføre mest mulig ressurser til den virksomheten som skjer i den enkelte menighet. Ordningen med to organer som opptre på vegne av soknet avvikes. Menighetsrådet bør i fremtiden være det eneste organet som opptre på vegne av soknet. I kommuner med flere sokn kan det være formålstjenlig å etablere samarbeid mellom flere menighetsråd. Et slikt samarbeidsråd må da stå til ansvar for de menighetsrådene som inngår i samarbeidet. Selv om Fellesrådet (FR) består av representanter fra menighetsrådene, svarer FR etter dagens lovgivning ikke til noen andre organer enn seg selv. Det er uheldig, det undergraver menighetsrådets autonomi, og bør således avvikes. Menighetsrådet, eller et evt. samarbeidsråd, kan i tilstrekkelig grad ivareta relasjonen til bevilgende myndigheter (kommunen). Det vil også være en mer fremtidsrettet modell dersom dagens finansieringsordning skulle bli endret.

Når FR's ansvarsområde faller bort, må Bispedømmerådet styrkes slik at det kan være arbeidsgiver for alle kirkelig tilsatte i bispedømmet. Noen av arbeidsgiverfunksjonene kan likevel delegeres til et evt samarbeidsråd eller prost.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: **JA**

Menighetsrådet mener dagens ordning best vil sikre en bred og nasjonal folkekirke, slik det politiske miljøet har uttrykt ønske om i ny utforming av Grunnlovens § 16.

Vi ser likevel nå at kommunenes evne og vilje til å prioritere kirken er svært varierende. Det er sårbart og svekker kirkens evne til å oppfylle nevnte paragraf. Staten bør i større grad gjøre tydelig for kommunene deres særlige ansvar for kirken (øremerking av midler).

Vi ser også at en endring av kommunegrensene (kommunesammenslåing) vil utfordre relasjonene og bevilgningene.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar: Skulle det skje at dagens finansieringsordning faller bort, vil DNK som nasjonal folkekirke svekkes. Da vil eneste løsning være livssynsavgift eller medlemsavgift gjennom felles systemer for hele kirken. Det vil også være nødvendig med en utjevning mellom små og store menigheter.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar: Utgangspunktet for svar på et slikt spørsmål, må være en presisering av hva en luthersk kirke er. Da er det naturlig å se til Confessio Augustana art. 5-7. Det viktigste som skjer i vår kirke skjer lokalt i menigheten der mennesker samles om ord og sakrament. Dette er kirkens primær oppgave og således det en kirkestruktur skal bygge opp under. Det er om å gjøre å lage en struktur som medfører at de fleste ressursene når dit (jfr IRIS-rapporten). Dagens ordning med både fellesråd og menighetsråd er fordyrende for kirken. Midlene når ikke til kirkens primærtjeneste. Det bør ikke være for mange administrative nivåer.

Arbeidsgiveransvaret bør forankres i bispedømmerådet, og delegeres til hensiktsmessige administrative funksjoner på lavere nivå. Størst mulig myndighet legges til menighetsrådet. Gjennom utnyttelse av gode administrative systemer og IKT kan mange funksjoner rasjonaliseres. Dagens fellesrådsstruktur avvikles.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Med et langstrakt land, og med store forskjeller på by og landsbygd, er det vanskelig å definere én løsning (en størrelse). Dersom Grunnlovens §16 (om en

folkekirke) skal oppfylles må kirkens primæroppgave med ord og sakrament være tilgjengelig alle steder. Sokneinndeling og størrelse må tjene det formålet. Det samme vil gjelde ved kommunesammenslåing. I Norden ligger Norge nederst mht til prestedekning (i overkant av 3000 medlemmer pr prest). Kan hende burde soknestørrelsen ligge på fra 2500 – 3000. Da vil menighetsrådet kunne ha tilstrekkelig grunnlag for sitt arbeid, og samtidig overkomme ansvar og oppgaver.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: **NEI** (jfr. pkt. 1 og 4)

Menighetsrådet er best tjent med å ha både beslutningsmyndighet og gjennomføringsansvar. Da må også soknet ha en håndterlig størrelse.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: Hvis ordningen videreføres, bør et fellesorgan ligge på prostinivå med prosten som strategisk leder, og med tilstrekkelige administrative ressurser. Alle ansettelser bør skje i bispedømmeråd, men noen (ikke de ordinerte/vigslede) kan også delegeres til prostinivå.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: Hvis ordningen videreføres må det i lovsform uttrykkes at Fellesråd svarer til menighetsråd(ene). På den måten sikres menighetsrådets ansvar og myndighet i soknet.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: **JA** (jfr svarene over)

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: Med bred kirkefaglige kompetanse, og med et særlig ansvar for kirkens primæroppgaver, er presten en naturlig strategisk leder for soknet. For at prestens særlige oppgave med ord og sakrament ikke skal bli borte i administrative oppgaver, bør soknet ha tilstrekkelige ressurser til økonomistyring og personelhåndtering. Det er

en logisk sammenheng i at den som leder også må ha de nødvendige verktøyene for å lede. Noen av disse oppgavene kan evt legges til et samarbeidsorgan. En slik modell forutsetter at presten også gis ledelseskompetanse gjennom utdanningsløpet.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Biskopens funksjon har lang tradisjon og stor betydning i kirkens historie. Også etter reformasjonen har biskopen hatt et særlig ansvar for kirkens enhet i lære og bekjennelse. Biskopen har både vært arbeidsgiver og sender av prester til menighetene. Slik bør det være også i en fremtidig ordning. Biskopene må ha et overordnet ansvar for forkynnelse og sakramentsforvaltning i sitt bispedømme, og bør derfor fortsatt lede prestedtjenesten.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar: Tilsynsordningen som definert i Tjenesteordningen for biskop er av en annen karakter enn slik tilsynsbegrepet ellers blir benyttet i samfunnet (Helsetilsynet, Mattilsynet, Luftfartstilsynet mfl). Det er vanlig å tenke at Tilsynet ikke kan ha arbeidsgiveransvar og at det innebærer sammenblanding av roller. Biskopen tilsyn derimot hviler nettopp på arbeidsgiveroppgaven - ledelse (og sendelse) av prestene, og tilsyn med andre kirkelige tilsatte og øvrige medarbeidere. Det er naturlig å tenke at biskopen også kan være arbeidsgiver for de andre vigslede. For å utøve både tilsyn, ledelse og arbeidsgiveransvar bør biskopen ha de nødvendige verktøy, dvs tilstrekkelig beslutningsmyndighet samt nødvendig personal- og økonomistyring. Det må også være en tilstrekkelig kompetent administrasjon til støtte for oppgaven.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Biskoper bør utpekes gjennom valg hvor representanter for de vigslede tjenestene og bispedømmets menigheter deltar, etter forutgående nominasjon i bispedømmerådet og mulighet for supplerende nominasjon fra grupper av stemmeberettigede (jf. tilsvarende ordninger i Finland, Sverige og Danmark, og sak KM 9/07). For å oppnå en reell makt- og myndighetsfordeling i kirken, bør Kirkerådet ikke tilsette biskoper. Biskoper bør ikke sortere under/rapportere til Kirkerådet. Vi mener forøvrig at det vil være tjenlig at biskopen tilsettes på åremål, med mulighet for forlengelse (maks 12 år).

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: **JA**

Bispedømmerådet vil ha tilstrekkelig overblikk til å være en god og strategisk støtte for biskopen. Det vil sikre nødvendig kirkefaglig kompetanse og det er her

arbeidsgiveransvaret bør ligge – primært for prest og andre vigslede.
Arbeidsgiveransvaret for øvrige kan delegeres til «lavere» nivå.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar: Vi tenker som angitt i Høringsdokumentet pkt C nederst s.60, og velger å støtte KR's flertall (A)

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: **JA** (jfr pkt 14)

Det er ikke tilstrekkelig kirkefaglig kompetanse eller tilstrekkelig mulighet for oversikt på lavere nivåer.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar: Biskopen bør ha arbeidsgiveransvaret, mens noen arbeidsgiverfunksjoner gjerne kan delegeres til egnede organ (prost, sokneprest, soknets administrasjon) Vi støtter KR's flertall (A) s. 75

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar: Det bør ikke være lokale eller regionale variasjoner i organisering av arbeidsgiveransvaret for prester og andre vigslede tjenester. Det vil sikre tilstrekkelig kompetanse og forutsigbarhet. For andre ansatte vil det være mulig å tenke en variasjon avhengig av geografi og størrelse. Organisering av de ulike faggruppene i «pooler», det være seg kirketjenere, organister eller prester, har vist at det blir større avstand mellom soknets medlemmer og de ansatte. Det kan være kostnadseffektivt, men gir lite nærhet – noe som er avgjørende for å etablere tillitsforhold og yte gode tjenester.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestatjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar: Det er nødvendig å sikre at alle gruppene har sin faglige uavhengighet. Ansettelsesnivået må være tilstrekkelig kompetent og gi nødvendig støtte. Det kan være hensiktsmessig å tenke at disse tjenestene «sendes» til menighetene fra kirken (biskopen).

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar: Som regelstiftende ("lovgivende") organ i kirken, bør Kirkemøtet være Den norske kirkes høyeste myndighet og gir regler som er bindende for alle organer i kirken. Kirkemøtet bør i kirkeordningen fordele myndigheten i kirken på en slik måte at en ivaretar soknets selvstendighet og styrker menighetsrådets myndighet, og slik at en ivaretar balansen og samvirket mellom den vigslede tjenesten med Ord og sakrament og det allmenne prestedømme ("embete og råd"). Som regelstiftende myndighet i kirken, må Kirkemøtet avgrense sin egen beslutningsmyndighet overfor soknet og regionale organer, f.eks. slik man har gjort det i Lag om Svenska kyrkan § 6, og likelydende i Svenska kyrkans kyrkoordning, Kap. 10 § 1: "Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Kyrkomötet får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i".

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar: Kirkemøtet bør settes sammen av bispedømmerådene, men ha en bedre tilpasset representasjon i forhold til medlemsmassen i det enkelte bispedømme. Biskopene sitter pr. i dag i Kirkemøtet som medlemmer av bispedømmerådene. Dette bør videreføres.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar: Bispemøtet bør fortsatt være et samrådings- og samhandlingsorgan for biskopene i utøvelsen av tilsynstjenesten i Den norske kirke. Det innebærer er særlig ansvar for lære- og liturgisaker, som er de områdene der forvaltningen av ord- og sakramenter tydelig kommer til uttrykk. Kirkemøtet vil være det stedet der lære- og liturgisaker behandles i samvirke mellom den vigslede tjeneste med Ord og sakrament og det allmenne prestedømme. Kirkerådet skal legge til rette for det.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar: Biskopenes selvstendighet i tjenesteutøvelsen, innenfor rammen av Tjenesteordning for biskoper, bør videreføres. De nødvendige arbeidsgiverfunksjoner bør ivaretas av Bispemøtets preses, men ikke på en slik måte at preses har instruksjonsmyndighet eller er overordnet de øvrige biskopene i deres tjenesteutøvelse.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar: Kirkerådet er Kirkemøtets utøvende organ (styre) i perioden mellom Kirkemøtene. Det utfører de oppgavene som Kirkemøtet pålegger det og følger opp Kirkemøtets vedtak. Kirkerådet vil i tiden som kommer få større oppgaver forbundet med kirkens økonomi- og personalforvaltning, og dermed vesentlig større ansvar enn i dag. Det er viktig å ha en tilfredsstillende kontroll med Kirkerådets forvaltning og en demokratisk kontroll med at Kirkemøtets vedtak følges opp. Det bør bli mulig å stille Kirkerådet til ansvar og evt. kaste det sittende Kirkerådet (som hvilket som helst styre) om nødvendig.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar: **Ja.**

NOU 1985:21 *Den norske kirke og læren* understreker at ansvaret for lærespørsmål er gitt kirken som helhet, men at biskopene gjennom sitt preke- og tilsynsembete har et særskilt ansvar for tilsyn med læren. Det må følgelig i læresaker være et samvirke mellom den vigslede tjeneste med Ord og sakrament, i dette tilfelle tilsynstjenesten, og det allmenne prestedømme. Sammensetningen med biskopene som et flertall i nemnda, supplert med teologisk sakkyndige og lekfolk oppnevnt av Kirkemøte ivaretar dette på en god måte.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Ingen synspunkt

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Som nå.

Med vennlig hilsen

Mette Thams Aasgaard

Administrasjonsleder
Jeløy menighet

Tlf. 91 65 60 51

TENK GRØNT: Skriv ut denne e-posten bare hvis du må.